
"Zjawiska zachodzące w obrazach", Józef Bieliński, Warszawa 1949 : [recenzja]

Ochrona Zabytków 3/2-3 (10-11), 171

1950

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czyny, które w rozumieniu poprzedniego prawa międzynarodowego już były zakazane. Odpowiedzialność jest solidarna, tak jednostki jak i państwa. Prawo haskie zna odszkodowanie za zebrane lub zniszczone mienie (zwrot, zapłata lub ekwiwalent). Należy stąd wyciągnąć ważne wnioski dla Polski: 1) wszelkie nieusprawiedliwione koniecznością wojenną niszczenie zabytków i wywożenie ich z Polski przez hitlerowskich okupantów jest nielegalne, 2) czyny te stanowią zbrodnie wojenne, których sprawcy winni odpowiadać przed sądami polskimi, właściwymi z uwagi na miejsce popełnienia przestępstwa, 3) popełnienie tych czynów bezprawnych daje podstawę do żądania odszkodowania za zubożenie polskiego mienia kulturowego, niezależnie od obowiązku restytucji tych przedmiotów, 4) restytucję zastępczą należy stosować w przypadkach zniszczenia lub nieodnalezienia zabranych zabytków, 5) zapłata odszkodowawcza winna wyrównać straty kulturowe poniesione przez Polskę w okresie od pozbawienia jej danego zabytku lub dzieła sztuki do czasu restytucji zwykłej lub zastępczej. Nie trzeba dodawać, że ukaranie sprawców i odzyskanie strat lub uzyskanie ekwiwalentu zdoła tylko częściowo wyrównać Polsce jej ogromne straty w zakresie dzieł sztuki i zabytków kultury.

J ó z e f B i e l i ń s k i, Zjawiska zachodzące w obrazach (Wiedza Powszechna t. 569, cykl: Konserwacja dzieł sztuki z. I) Czytelnik, 1949. — Bardzo przystępny i krótki zarys głównych zagadnień konserwacji obrazów i malowideł ściennych, omawiający kolejno: treść pojęcia konserwacji, badanie obrazu przed konserwacją, techniki malarskie, przeobrażenia, jakim obrazy ulegają w ciągu czasu, ich choroby i zabiegi regeneracyjne i restauracyjne, poparty licznymi przykładami (m.in. obraz M. B. Częstochowskiej, obrazy Matejki) i ilustracjami.

D a w n a W a r s z a w a w o d n o w i o n e j f o r m i e i n o w e j t r e ś c i. Wydawnictwo Zarządu M. st. War-

szawy. W V rocznicę ogłoszenia Manifestu P.K.W.N., Warszawa 1949.

Jest to przegląd osiągnięć konserwatorskich. Zawiera nast. artykuły i prace: St. Tołwiński — Prezydent Warszawy, Słowo wstępne; Z. Niesiołowska-Rothertowa, Pałac Blanka; W. Padlewski, Warszawa średniowieczna; J. Zachwatowicz, Warszawa poza murami Starego Miasta; P. Bięgański, Roboty konserwatorskie; Zabezpieczenia konserwatorsko-budowlane wykonane w latach 1945—1949 (kronika zbiorowa bogato ilustrowana i uzupełniona 2 tablicami statystycznymi i 1 tablicą ilustrującą plan zabezpieczenia kościoła św. Anny); Bibliografia książki i artykułów z czasopisu konserwacji i odbudowy zabytków Warszawy, opracowana przez H. Szwankowską.

T a d e u s z S e w e r y n, Restauracja okazów etnograficznych. Biblioteka Wiedzy Muzealnej — *Etnografia* t. 2. Nakładem Związku Muzeów w Polsce, Kraków, 1949.

Omawia: restaurację obrazów, skrzyń malowanych, rzeźb, usuwanie plam z drzeworytów, pranie koronek, restaurację ceramiki. Uzupełnia pracę bibliografia.

K a z i m i e r z S i m m, Zwierzęce szkodniki Muzeów. Biblioteka Wiedzy Muzealnej — *Etnografia* t. 3. Nakładem Związku Muzeów w Polsce, Kraków, 1949.

Omówienie zabiegów ochronnych i bezpośredniego niszczenia szkodników oraz przegląd ważniejszych gatunków szkodników (owadów).

II. WYDAWNICTWA PERIODYCZNE

ARCHITEKTURA — Miesięcznik R. IV

B i e g a ń s k i P i o t r, Pomniki architektury w nowej służbie społecznej (nr 8—10, ss. 233—238).

Autor omawia zagadnienie właściwego wykorzystania budowli zabytkowych przez unowocześnienie ich funkcji i zastosowanie do potrzeb nowego życia przy zachowaniu istotnych cech historycznych i wartości plastycznych obiektu. Rozróżnia 3 typy zabytków: 1) budynki, których rodzaj funkcji się nie zmienia, 2) budynki, do których musi być wprowadzona funkcja nowa, całkowicie odmienna od dawnej, 3) obiekty, które nie mają roli użytkowej,